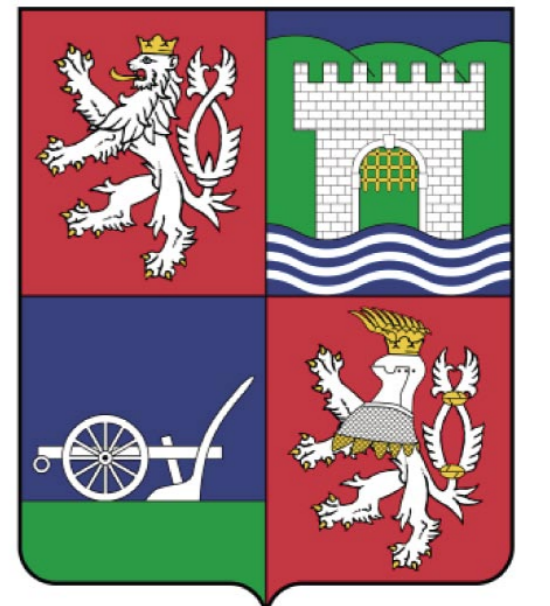

OBEC POLERADY

„Na bývalé trati“

Stejně tak jako má Koporeč svého slavného rodáka ve Václavovi Gallinovi, který vyšlechtil slavnou hrušku Koporečku tak i Polerady mají svého slavného rodáka. Je jím Josef Wohanka (1842 – 1931), který pocházel z učitelské rodiny z Polerad. Rodina v Poleradech bydlela již od 18. století a o učitel jménem Wohanka z Polerad je pojednááno na jiném místě. Josef Wohanka se ze skromných poměrů rodiny venkovského učitele vypracoval mezi českou podnikatelskou elitu 1. republiky. Firma Wohanka vyráběla mimo jiné dreziny – viz. foto. Josef Wohanka proslul též jako šlechtitel řepného semene. Byl poslancem českého zemského sněmu a císař ho roku 1899 jmenoval doživotním členem panské sněmovny. Rodina Josefa Wohanky v restituci získala rodinný majetek – zámek v Úholičkách.

JOSEF WOANKA (1842 – 1931)

Narodil se 2. listopadu 1842 v severočeských Poleradech. Po ukončení reálky v Mostě odešel do Prahy, kde navštěvoval nedělní školu a vyučil se obchodním příručím. Roku 1861 nastoupil do velkoobchodu Hammer, kde působil jako disponent. Roku 1866 založil firmu Wohanka a spol. Obchodovala s kůžemi, cukrovarnickými stroji, řepnými semeny a drezinami. Kromě podnikání se Josef Wohanka aktivně účastnil veřejného života. Stál v čele Obchodní živnostenské komory, byl poslancem i náměstkem maršálka. Zemřel 2. ledna 1931.

Firma Wohanka vyráběla mmj. dreziny

Obec Polerady se nachází v jižní části mosteckého okresu v údolí potoka Serpiny mezi dvěma nevelkými vrchy zvanými – z jižní strany Zvon (Glockenberg) a ze severní strany Višňový vrch (Kirschberg). Středem obce protéká potok Serpina. Na území katastru obce se nacházely zaniklá tvrz Vlkanice a na stejném místě taktéž již zaniklá osada Masný Dvůr.

První písemná zmínka o Poleradech je uvedena v listině českého krále Václava I. z roku 1250, ve které král část vsi Polerady daruje Oseckému klášteru. Druhá část obce, která oseckému klášteru nepatřila, což dokumentuje prohlášení Machka z Havraně z roku 1381 v královském městě Žatci, ve kterém je zmíněna jistá Anna z Polerad.

Další zajímavý záznam pochází z roku 1404, který hovoří o dědickém sporu o část Polerad mezi Janem Kacovcem z Vlkanic a králem Václavem IV. Vlkanice je zaniklá tvrz situována cca 1 km východně od Polerad do oblasti dnes již také zaniklé osady Masného Dvora. Vlkanice zanikly během 30leté války (1618 – 1648) a Masný dvůr v 80. letech 20. století.

Z řady vlastníků z té doby zmiňme, že roku 1540 se obec Polerady dostala do držení Bartoloměje z Velebudic, tehdejšího majitele tvrze ve Vlkanicích, jehož potomci Křenové z Velebudic připojili Vlkanice a Polerady ke Koporeči. Ještě v roce 1568 vlastnila Polerady jistá Dorota – vdova po Zikmundu Křenovi z Velebudic. Později se majitelem statku ve Vlkanicích stal Zikmund Šmalc ze Šmalcu odtud jméno Schmalzhof – Masný dvůr.

V roce 1692 získal do svého držení Ferdinand kníže ze Schwarzenbergu. V roce 1719, za Adama Františka ze Schwarzenbergu, bylo u Polerad objeveno a záhy v režii samotného knížete i dobýváno hnědé uhlí. Těžba se rozšířila hlavně za Josefa Adama ze Schwarzenbergu po roce 1770. Jako jinde, i zde se patrně uhlí kopalo v nehlubokých, nicméně hlubinných dolech se šachtami obdélného průřezu, z nichž se razily různými směry chodby přímo v uhlí, které se pak nosilo v putnách k jámám a na povrch se dopravovalo obvykle rumpály.

V průběhu 19. století bylo v okolí Polerad nejméně osm dolů. Na počátku 20. století se stala nejvýznamějším dolem Hermann – Walter přejmenovaný v roce 1924 na důl Moravia, v roce 1942 připojená k šachtě Mariana ve Skyřicích. Vytěžené uhlí bylo dopravováno z Moravie na Poleradské nádraží lanovkou přes údolí Srpiny – ze staré fotografie pozornému čtenáři neuniknou patrné sloupy.

Těleso viaduktu – stav po obnově

Těleso viaduktu – stav před obnovou

Železniční trať „Počerady – Vrskaň“

Stávající viadukt, u kterého se nacházíte a stezka směrem k malému Březnu se nachází v místech bývalé železniční trati Počerady Vrskaň. Císařské a královské státní dráhy Rakouska (KKSTB) uvedly tuto železniční trať z Počerad do Vrskaň do provozu dne 1. března roku 1887. A s ním i poslední zachovalý, dosud funkční a více jak 120 let starý viadukt na této trati – v Poleradech. Stavba je dokladem stavebního umu tehdejších stavitelů. Viadukt se stal přirozenou součástí krajiny a později se stal jakousi skrytou stavbou, která čekala na své objevení.

Nádražní budova v Poleradech – vedle silnice na bývalé Třiskolupy

Motorový osobní vlak M 131.1 jezdící na trase Vrskaň – Počerady

Jednalo se o jednokolejnou trať s rozchodem 1 435 mm o délce 18 km.

Stance a zastávky na trati Počerady – Vrskaň:

- Odbočná výhybka na šachtu Milada
- Stanice Polerady
- Zastávka Koporeč
- Stanice Havraň a úvratňová výhybka na vjezdu od Polerad na šachtu Hrabák
- Zastávka Malé Březno (dnes fotbalové hřiště)
- Stanice Strupčice
- Zastávka Okořín s odbočkou na šachtu Běta
- Vrskaň

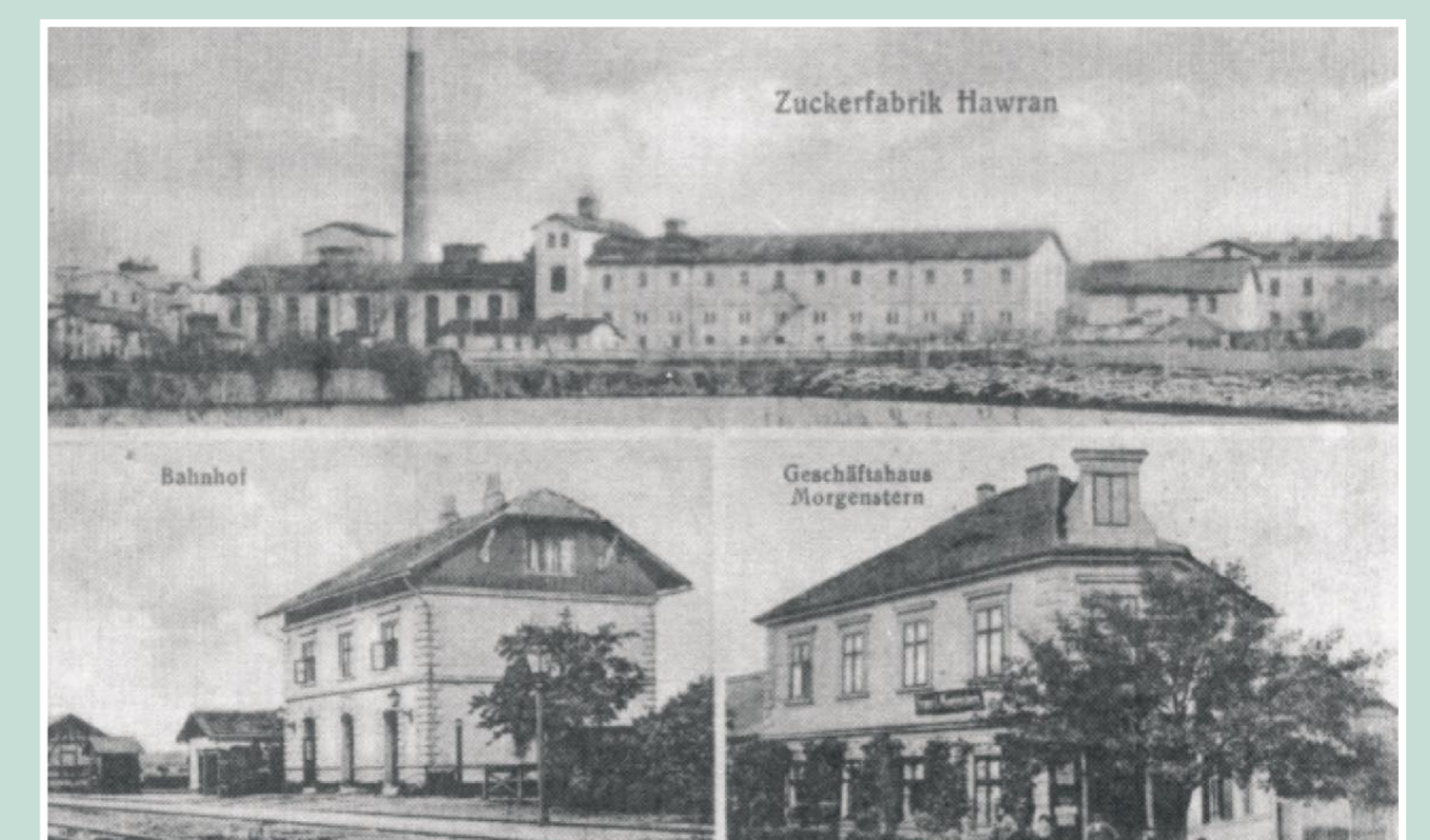
Za první republiky jezdilo na trati 6 párů osobních vlaků v době mezi 4.00 – 22.00. Asi od roku 1957 zde zajišťoval osobní dopravu motorák M131.1

Nákladní doprava byla zajišťována „zeměplazem nebo krokodýlem“ řadou 414.0. Prameny uvádí, že tato lokomotiva měla své stání v vytopně v Počeradech. Každý večer bylo skončeno topení a ráno ve 4.00 přijížděl topič ze Žatce, lokomotivu roztopil a v 6.00 nastoupil strojvedoucí. Kromě obsluh šachet, cukrovaru v Havraní, šachty Moravia, zajišťovala lokomotiva obsluhu cihelny a sila v Počeradech, svoz mléka do mlékárny v Počeradech. V řepné kampani se po trati zajišťovala doprava vozů s řepou do cukrovarů v Havraní a ve Březně u Postoloprta. Zpět vozila vagony s cukrem, melasou a řízky.

Osobní doprava na trati byla ukončena v roce 1963, nákladní doprava byla udržována ještě několik let.

92. Počerady – Vrskaň. Od 15. května 1938.												Žp
km	Česká státní dráha, Ředitelství Praha.	4403	4405	4407	4411	4413	4415	4417	4419	4423	44	Postel
		MO3	MO3	MO3	MO3	MO3	MO3	MO3	MO3	MO3	MO3	MO3
0	Počerady 64 odí	5:36	6:50	—	11:01	—	—	14:35	15:45	—	18:35	—
5	Polerady u Mostu (s)	5:44	6:58	—	11:09	—	—	14:43	15:53	—	18:43	—
7	Koporeč (ma)	5:48	7:02	—	11:13	—	—	14:47	—	—	18:47	—
9	Havraň	5:52	7:06	—	11:17	—	—	14:51	16:10	—	18:51	—
9	Havraň	5:53	7:06	8:26	—	—	—	14:56	15:14	—	18:56	—
13	Malé Březno u Mostu (s)	6:00	7:13	8:33	—	—	—	15:02	15:23	—	19:02	—
15	Strupčice	6:04	7:17	8:37	—	—	—	15:06	15:27	—	19:06	—
16	Okořín (ma)	6:05	7:18	8:38	—	—	—	15:07	15:28	—	19:07	—
18	Vrskaň 89	6:11	7:24	8:44	—	—	—	15:13	15:34	—	19:13	—

Jízdní řád pro trať Počerady – Vrskaň

Pohlednice s nádražní budovou v Havraní a s cukrovarem